

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 25 czerwca 1958 r.

w sprawie szczególnych zasad gospodarowania środkami trwałymi w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

Na podstawie § 5 ust. 1 uchwały nr 45 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1958 r. w sprawie zasad i trybu wprowadzenia nowej organizacji w budownictwie (Monitor Polski Nr 16, poz. 99) w porozumieniu z Ministrem Finansów zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy niniejszego zarządzenia mają zastosowanie do podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych przedsiębiorstw budowlano-montażowych i do przedsiębiorstw ściśle współdziałających z tymi przedsiębiorstwami, zwanych w dalszych przepisach „przedsiębiorstwami”.

§ 2. 1. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o środkach trwałych, należy przez to rozumieć przedmioty majątkowe, określone w przepisach §§ 1 i 2 uchwały nr 1092 Prezydium Rządu z dnia 28 listopada 1952 r. w sprawie zasad zaliczenia środków pracy do środków trwałych (Monitor Polski Nr A-104, poz. 1615 z późniejszymi zmianami).

2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o zbędnych środkach trwałych, należy przez to rozumieć te środki trwałe, które nie są użytkowane w przedsiębiorstwie, w szczególności na skutek:

- 1) nadmiaru ich posiadania w stosunku do zadań planowych,
- 2) trwałego zmniejszenia rozmiaru działalności,
- 3) nieopłacalności eksploatacji,
- 4) nadmiernego zużycia i nieopłacalności remontu.

3. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o czasowo zbędnych środkach trwałych, należy przez to rozumieć te środki trwałe, które będąc niezbędnymi przedsiębiorstwu dla wykonania jego zadań planowych w poszczególnych okresach czasu nie są w pełni przez przedsiębiorstwo wykorzystywane.

4. Przepisów niniejszego zarządzenia nie stosuje się do gospodarowania gruntami i budynkami, z wyjątkiem baraków, oraz środkami trwałymi nabytymi lub wytworzonymi przez przedsiębiorstwo z funduszu zakładowego.

§ 3. Przedsiębiorstwa mogą nabywać i dzierżawić środki trwałe potrzebne do wykonania zadań planowych oraz zbywać zbędne środki trwałe i wydzierżawiać czasowo zbędne środki trwałe w trybie i na warunkach przewidzianych w niniejszym zarządzeniu.

§ 4. 1. Zakupy środków trwałych w przedsiębiorstwach czynnych traktowane są jako nakłady na inwestycje zdecentralizowane i są finansowane wyłącznie z funduszy inwestycyjno-remontowych przedsiębiorstw, a w razie braku tych funduszy — z odpowiednich kredytów bankowych.

2. Zakupy środków trwałych mogą być traktowane w szczególnych przypadkach jako nakłady na inwestycje scentralizowane na podstawie przepisów dotyczących finansowania tych inwestycji.

§ 5. 1. Przy zbywaniu środków trwałych stosuje się zasadę odpłatności, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w § 16.

2. Środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży środków trwałych, jak również z ich likwidacji (po potrąceniu kosztów związanych z przeprowadzeniem likwidacji), mogą być prze-

naczone na cele inwestycyjno-remontowe przedsiębiorstwa lub na rzecz właściwej jednostki nadrzędnej w przypadkach przewidzianych w § 15.

3. Jeżeli wpływy ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych (po potrąceniu kosztów przeprowadzenia likwidacji) są niższe od nie umorzonej wartości tych środków trwałych, różnicę przelewa się na fundusz inwestycyjno-remontowy w ciężar strat przedsiębiorstwa.

§ 6. 1. Przedsiębiorstwo, zamierzając dokonać sprzedaży zbędnych środków trwałych, obowiązane jest zgłosić wykaz środków trwałych przeznaczonych do sprzedaży właściwej jednostce nadrzędnej i prezydium właściwej powiatowej rady narodowej w celu wskazania przez nie nabywcy lub dzierżawcy, a jeśli sprzedaż dotyczy maszyn i sprzętu budowlanego — również Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

2. W razie niewskazania nabywcy lub dzierżawcy przez jednostki wymienione w ust. 1 w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia zbędnych środków trwałych środki te mogą być sprzedane przez przedsiębiorstwo jakimkolwiek jednostkom państwowym lub Społecznemu Przedsiębiorstwu Budowlanemu, o ile do sprzedaży tych środków nie mają zastosowania przepisy § 7 ust. 1 niniejszego zarządzenia.

3. W razie braku nabywców spośród jednostek wymienionych w ust. 2 zbędne środki trwałe, z wyjątkiem środków, o których mowa w § 7 ust. 1, mogą być sprzedane przez przedsiębiorstwo za zgodą jednostki nadrzędnej w drodze przetargu innym jednostkom spółdzielczym, drobnym wytwórcom, rzemieślnikom lub innym osobom prywatnym.

§ 7. 1. Środki trwałe, wyszczególnione w załączonym do zarządzenia wykazie A, mogą być zbywane przez przedsiębiorstwa jednostkom państwowym nie podlegającym Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych tylko za zgodą:

- 1) Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych — w odniesieniu do sprzętu do robót ziemnych, drogowych i budowlanych (ust. 1 wykazu A),
- 2) Ministra Przemysłu Ciężkiego — w odniesieniu do obrabiarek do obróbki wiórowej metali i obróbki bezwiórowej (ust. 2 wykazu A),
- 3) Ministra Komunikacji — w odniesieniu do przyczep i naczep samochodowych o nośności 40 ton i więcej (ust. 3 wykazu A).

2. Maszyny wymienione w załączonym do zarządzenia wykazie B mogą być zbywane przez przedsiębiorstwa tylko na rzecz:

- 1) jednostek podlegających Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych,
- 2) jednostek wymienionych w tym wykazie lub jednostek przez nie wskazanych,

przy czym jeśli przedsiębiorstwo nie uzyska w ciągu 30 dni nabywcy na te maszyny od powyższych jednostek, może dokonać sprzedaży tych maszyn innym jednostkom, z zachowaniem przepisów § 6 ust. 2 i 3.

§ 8. 1. Sprzedaż środków trwałych powinna odbywać się po aktualnie obowiązujących cenach, przy uwzględnieniu technicznego ich zużycia.

2. Sprzedaż środków trwałych może nastąpić po cenach niższych, niż przewidziano w ust. 1, za zgodą jednostki nadrzędnej, w razie:

- 1) sprzedaży innym jednostkom państwowym środków trwałych nietypowych lub o przestarzałej konstrukcji,
- 2) sprzedaży środków trwałych instytucjom prowadzącym działalność oświatowo-szkoleniową,
- 3) niezalezienia nabywcy na zbędne środki trwałe w trybie określonym w § 6.

§ 9. Przedsiębiorstwa obowiązane są prowadzić bieżącą kontrolę stanu wyposażenia w środki trwałe oraz co najmniej raz w roku przy ustalaniu zadań planowych ustalać nadwyżki środków trwałych niezbędnych dla przedsiębiorstwa i powiadamiać właściwe jednostki nadrzędne o tych nadwyżkach w celu podjęcia decyzji o ich przeznaczeniu.

§ 10. 1. W razie gdy w przedsiębiorstwie następuje trwałe zmniejszenie rozmiaru działalności i gdy przedsiębiorstwo nie określi powstałej z tego tytułu nadwyżki środków trwałych, właściwa jednostka nadrzędna uprawniona jest określić tę nadwyżkę z urzędu oraz podjąć decyzję o przeznaczeniu tej nadwyżki.

2. Jednostka nadrzędna uprawniona jest również skorygować nadwyżkę środków trwałych określoną przez przedsiębiorstwo, gdy przedsiębiorstwo określi ją w sposób wadliwy.

§ 11. Przez określenie „trwałe zmniejszenie rozmiaru działalności”, użyte w § 10, należy rozumieć takie przypadki, w których przedsiębiorstwa wykazują w rocznym planie zmniejszenie działalności w stosunku do roku poprzedniego i nie przewidują wzrostu działalności na lata następne.

§ 12. Jeżeli zmniejszenie rozmiaru działalności, o którym mowa w § 10 ust. 1, występuje równocześnie w kilku przedsiębiorstwach objętych działaniem danej jednostki nadrzędnej, powodując nadwyżkę środków trwałych w ramach tej jednostki, o przeznaczeniu nadwyżki postanawia Minister lub jednostka nadrzędna za zgodą Ministra.

§ 13. Decyzja o przeznaczeniu nadwyżek środków trwałych może dotyczyć sprzedaży lub dzierżawy środków trwałych na rzecz określonej jednostki. Ponadto decyzja powinna określać, czy kwota pieniężna uzyskana ze sprzedaży nadwyżki środków trwałych ma być odprowadzona na rzecz jednostki nadrzędnej lub Ministerstwa, czy też pozostawiona na rachunku funduszu inwestycyjno-remontowym przedsiębiorstwa.

§ 14. W razie zwłoki w wykonaniu przez przedsiębiorstwo polecenia sprzedaży nadwyżki środków trwałych wydanego przez właściwą jednostkę nadrzędna jednostka ta jest uprawniona do przejęcia od przedsiębiorstwa odpowiedniej kwoty z rachunku funduszu inwestycyjno-remontowego przed dokonaniem sprzedaży nadwyżki.

§ 15. Kwoty pieniężne odprowadzone przez przedsiębiorstwa z nadwyżek środków trwałych wpływają na rachunki z tytułu wpłat z zysku i pokrywania strat, prowadzone przez jednostki nadrzędne we właściwych oddziałach banku finansującego. Jednostki nadrzędne mogą dysponować uzyskanymi w ten sposób kwotami na rzecz innych nadzorowanych przedsiębiorstw, udzielając im dotacji celowych na zasilenie ich funduszy inwestycyjno-remontowych.

§ 16. 1. Przedsiębiorstwo zamierzające zbyć zbędne środki trwałe może w porozumieniu z inną jednostką państwową, wskazaną jako nabywcę tych środków, dokonać na jej rzecz nieodpłatnego przekazania. Porozumienie w powyższej sprawie wymaga zgody jednostki nadrzędnej strony przekazującej.

2. W razie nieodpłatnego przekazania środków trwałych, o którym mowa w ust. 1, nie obowiązują przepisy §§ 13—15 niniejszego zarządzenia.

§ 17. 1. Przedsiębiorstwo może oddawać czasowo zbędne mu środki trwałe, z wyjątkiem środków transportowych, w dzierżawę innym jednostkom państwowym lub Społecznemu Przedsiębiorstwu Budowlanemu oraz dzierżawić środki trwałe od tych jednostek za czynszem ustalonym w umowie, nie niższym jednak od stawek odpisów amortyzacyjnych.

2. W razie braku zgłoszeń na dzierżawę ze strony jednostek państwowych lub Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego, czasowo zbędne środki trwałe, z wyjątkiem środków wymienionych w załączonym do zarządzenia wykazie A, mogą być wydzierżawiane innym jednostkom spółdzielczym.

3. Czasowo zbędne środki trwałe objęte wykazem A mogą być wydzierżawiane jednostkom spółdzielczym tylko za zgodą Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

4. Wydzierżawianie czasowo zbędnych środków trwałych jednostkom spółdzielczym następuje za czynszem ustalonym w obowiązujących cennikach najmu, a w razie wydzierżawiania środków trwałych nie objętych tymi cennikami — za czynszem zatwierdzonym przez właściwą jednostkę nadrzędna.

§ 18. 1. Do wydzierżawiania środków trwałych mają zastosowania ogólne przepisy kodeksu zobowiązań.

2. W umowach o dzierżawę środków trwałych strony mogą ustalać szczególne warunki dzierżawy, o ile nie będą one sprzeczne z przepisami, o których mowa w ust. 1, oraz z przepisami § 17.

§ 19. 1. Środki trwałe, zakwalifikowane jako zbędne dla przedsiębiorstwa z przyczyn wymienionych w § 2 ust. 2 pkt 3 i 4, mogą być przeznaczone do demontażu lub na złom, o ile starania przedsiębiorstwa przeprowadzone w celu sprzedaży tych środków nie dały rezultatu.

2. Przeznaczenie do demontażu lub na złom zbędnych środków trwałych, objętych załączonym do niniejszego zarządzenia wykazem A, może nastąpić po uzyskaniu przez przedsiębiorstwo zgody Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

3. Zakwalifikowane na złom, zgodnie z obowiązującymi przepisami, maszyny i urządzenia mogą być sprzedane wyłącznie właściwym centralom złomu, po wymontowaniu części zamiennych i użytkowych.

§ 20. Przekazywanie środków trwałych pomiędzy przedsiębiorstwami, dokonywane przy przekazywaniu zakładów lub zorganizowanych części przedsiębiorstw, następuje nieodpłatnie na podstawie decyzji Ministra lub na podstawie wzajemnego porozumienia zainteresowanych przedsiębiorstw, zatwierdzonego przez jednostkę nadrzędna, a w razie gdy przekazujący i przejmujący są podporządkowani różnym jednostkom nadrzędnym — na podstawie porozumienia zainteresowanych przedsiębiorstw i jednostek nadrzędných, zatwierdzonego przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

§ 21. 1. Decyzje w sprawie uznania środków trwałych za zbędne oraz w sprawie nabycia, zbycia, przekazania, dzierżawy lub likwidacji tych środków, a także określenia ceny sprzedaży i czynszu za wydzierżawienie, podejmuje w granicach uprawnień wynikających z niniejszego zarządzenia rada robotnicza przedsiębiorstwa, a w przedsiębiorstwach, w których nie powołano rad robotniczych — dyrektor przedsiębiorstwa w porozumieniu z radą zakładową.

2. Podjęcie decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 1, powinno być poprzedzone badaniem przeprowadzo-

nym przez komisję składającą się z głównego inżyniera lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora przedsiębiorstwa oraz z przedstawiciela rady robotniczej i odpowiednich fachowców spośród pracowników przedsiębiorstwa.

§ 22. W sprawach nie uregulowanych niniejszym zarządzeniem mają zastosowanie ogólnie obowiązujące przepisy, a w szczególności:

- 1) w zakresie maszyn i innych przedmiotów urządzenia trwałego — uchwały nr 788 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1956 r. w sprawie uprawnień państwowych jednostek organizacyjnych w zakresie rozporządzania zbędnymi maszynami i innymi przedmiotami urządzenia trwałego (Monitor Polski Nr 105, poz. 1205),
- 2) w zakresie środków transportowych — zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 8 maja 1957 r. w sprawie po-

stepowania ze zbędnymi pojazdami samochodowymi (Monitor Polski Nr 56, poz. 353),

- 3) w zakresie przekazywania zakładów lub zorganizowanych części przedsiębiorstw — uchwały nr 69 Prezydium Rządu z dnia 6 lutego 1954 r. w sprawie przekazywania zakładów lub ich części między państwowymi jednostkami gospodarczymi (Monitor Polski Nr A-21, poz. 351).

§ 23. Tracą moc przepisy zarządzenia nr 51 Ministra Budownictwa z dnia 27 lutego 1957 r. w sprawie trybu zbywania niektórych maszyn w resorcie Ministra Budownictwa.

§ 24. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1958 r.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:
St. Pietrusiewicz

Załącznik do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 25 czerwca 1958 r. (poz. 320).

W Y K A Z „A”

1. Sprzęt do robót ziemnych, drogowych i budowlanych.
 1. Koparki
 2. Spycharki
 3. Ciągniki
 4. Zgarniarki
 5. Równiarki samobieżne
 6. Ładowarki mechaniczne
 7. Żurawie wieżowe od 1,5 tonny udźwigu i mostowe od 5 tonn udźwigu
 8. Żurawie kołowe, gąsienicowe i na samochodach
 9. Żurawie kolejowe
 10. Sprężarki od 3 m³ na minutę wydajności
 11. Przyczepy i naczepy specjalne do przewozu maszyn budowlanych, drogowych i prefabrykatów oraz komplety tych przyczep z ciągnikami
 12. Podstawowe obrabiarki do metali i drewna
 13. Pompy do betonów
 14. Samochody ciężarowe o ładowności powyżej 1,5 tonny
 15. Lokomotywy parowe i spalinowe.
2. Obrabiarki do obróbki wiórowej metali i do obróbki bezwiórowej.
 1. Maszyny ciężkie o wadze jednostkowej 10.000 kg i więcej
 2. Wszystkie obrabiarki do obróbki kół zębatych
 3. Szlifiernie do gwintów
 4. Wiertarki koordynacyjne
 5. Automaty tokarskie.
 3. Przyczepy i naczepy samochodowe o nośności 40 ton i więcej.

W Y K A Z „B”

1. Maszyny biurowe (z wyjątkiem maszyn analityczno-statystycznych) — Polskie Towarzystwo Maszyn Biurowych, Warszawa, ul. Górskiego 9.
2. Maszyny analityczno-statystyczne — Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, ul. Wawelska 1/3.
3. Butle do gazów technicznych — Biuro Zbytu Gazów Technicznych, Materiałów i Sprzętu Spawalniczego, Katowice, ul. Warszawska 3.